

Kako posumnjati na slučaj trgovanja ljudima?

Premda postoji više popisa indikatora, treba uzeti u obzir da ne postoji sveobuhvatan popis, zato je važno prilagoditi ih svakom slučaju zasebno. Nijedan indikator pojedinačno neće sa sigurnošću potvrditi ili pobiti činjenicu da je osoba moguća žrtva trgovanja - indikatori se moraju procijeniti zbirno kako bi se stekla najtočnija slika stvari.

U Republici Hrvatskoj Ministarstvo unutarnjih poslova provodi identifikaciju žrtava trgovanja ljudima u suradnji s organizacijama civilnog društva i Hrvatskim Crvenim križem. Identifikacija se provodi na temelju niza indikatora koji su pokazatelji je li u nekom pojedinom slučaju riječ o mogućem trgovanju ljudima ili ne.

Međutim, svatko od nas u svom profesionalnom djelovanju ili u socijalnom kontaktu može doći u kontakt sa žrtvama i prije nego osoba bude identificirana od strane policije. Stoga vam donosimo 10 znakova koji mogu ukazati na potencijalni slučaj trgovanja ljudima.

10 znakova koji mogu ukazivati na trgovanje ljudima:

- osoba je u pratnji druge osobe te se čini kao da je u njenoj kontroli
- osoba pogledom traži odobrenje od osobe u pratnji da odgovori na vaše pitanje
- osoba ima vidljive tragove fizičkog zlostavljanja koje ne može objasniti ili objašnjenje ne odgovara ozljedama
- osoba ne posjeduje osobne identifikacijske dokumente, a posebice ukoliko su ti dokumenti u posjedu neke druge osobe
- osoba razgovara s nepovjerenjem ili strahom te izbjegava kontakt očima
- osoba nije sigurna gdje se geografski nalazi
- nedosljedno priča o tome gdje je smještena ili ne zna adresu na kojoj je smještena
- osoba ne napušta radno mjesto ili mjesto na kojem živi bez pratnje druge osobe
- osoba nema kontakt s obitelji ili prijateljima
- osoba ne prima dogovorenu plaću za svoj rad

Neće svi indikatori uvijek biti prisutni kod svakog slučaja trgovanja ljudima, kao ni što njihova prisutnost ili izostanak nisu dokaz da je u konkretnom slučaju riječ o trgovanju ljudima. Oni nam ukazuju da se nešto "događa" te je potrebno zatražiti pomoć ili savjet. Svoje sumnje možete izraziti anonimno na besplatni SOS telefon 0800 77 99 (radnim danom od 10-18) ili policiji na 192.

Postavljanje pravih pitanja može vam pomoći u određivanju je li netko moguća žrtva trgovanja ljudima. Pritom je važno da svojim postupkom ne dovedete u opasnost sebe ili osobu koju pokušavate spasiti. S osobom razgovarajte u sigurnom prostoru u kojem će se moći povjeriti. Ukoliko je u pratnji potencijalne žrtve osoba koja ostavlja dojam da ju kontrolira, trebali biste pokušati odvojiti ju od te osobe. Osoba u pratnji mogla bi biti trgovac ljudima ili netko tko za njega radi.

Neka od pitanja za procjenu situacije:

- Možete li napustiti svoj posao ili izaći iz situacije u kojoj se nalazite kad god to poželite?
- Jesu li vam prijetili da ne smijete otići?
- Jesu li vas ozlijedili na bilo koji način?
- U kakvim uvjetima živite i radite?
- Gdje spavate i jedete?
- Je li vam ikada bila uskraćivana hrana, voda, spavanje, obavljanje nužde?
- Morate li tražiti dozvolu da jedete, pijete, spavate ili odete na WC?
- Je li vam uskraćivan ili kontroliran kontakt s obitelji i prijateljima?
- Jesu li vrata i prozori zaključani kako ne biste mogli izaći?
- Smijete li se kretati bez pratnje izvan mjesta gdje živite ili radite?
- Je li itko prijetio vašoj obitelji?
- Je li vam netko oduzeo i zadržava vaše identifikacijske dokumente?
- Prisiljava li vas netko na obavljanje poslova ili usluga protiv vaše volje?
- Primate li dogovorenu plaću za svoj rad?